

GÖTEBORGS 8:E BAPTISTFÖRSAMLING

FALSKA BRÖDER: EXEMPEL OCH ATTITYDER

Judas brev 5-10 • Predikan i G8B, trots restriktioner 2021-04-04 • Johnny Lithell

INLEDNING

Vi lever i en tid då förmågan till urskillning är viktigare än någonsin. Dagligen bombarderas vi av påståenden som inte har till syfte att berätta sanningen utan att orsaka en känslomässig reaktion hos oss. Påståenden som spelar på vår rädsla och fruktan och påståenden som vill få oss att reagera. Det får mig att tänka på hur Thomas av Aquino beskriver modets dygd. Han säger att mod inte alls handlar om att kasta sig ut på slagfältet hals över huvud, utan betonar att vårt mod är knutet till vårt förstånd. Mod är att fortsätta att öva sig i klokhet även om världen står i brand runt omkring – att inte låta fruktan eller andra känsloreaktioner få överhanden.

I ljuset av det tror jag att Judas brev som först och främst ger oss verktyg till urskillning också handlar mycket om mod. Mod att se och pröva och agera i enlighet med vad vi ser. Det är tredje gången vi tittar i brevet och vi har tidigare sett att Judas fann det nödvändigt att skriva till församlingen för att väcka dem och mana dem att kämpa för den tro som en gång för alla har överlämnats åt de heliga. För på ett eller annat sätt har det kommit till hans kännedom att det har nästlat sig in falska bröder i församlingen. Och de orsakar oerhörd skada. Han manar alltså församlingen till ett sorts inbördeskrig; att kämpa för att bevara tron gentemot de falska bröder som fortfarande är en del av församlingen.

Förra gången talade vi om hur Judas såg att det här var absolut nödvändigt, även om det är smärtsamt. Sedan såg vi att han gav en övergripande beskrivning av de här personerna. Han kallar dem för gudlösa, det vill säga, de är utan gudsfruktan. De är utan vördnad. De verkar spela ett religiöst spel. De har lärt sig språket och vissa beteenden, men i praktiken är de ateister. Deras eviga väl har ingen betydelse för dem.

Vi såg vidare att de förvränger Guds nåd till försvar för omoral, det vill säga, de har inget intresse att tygla sig själva. De tänker att ”jag är den jag är” och de tänker fortsätta vara det, och de använder till och med Guds nåd för att skapa en lära som låter dem göra det.

Dessutom förnekar de, som Judas säger ”vår ende Härskare och Herre Jesus Kristus.” De står inte ut med tanken på att underordna sig någon. De bekänner någon sorts tro på Jesus, men det finns inget verkligt lärjungaskap i deras liv.

Det var själva rubriken för brevet. Nu går vi in i brevets huvuddel, där han utvecklar mer detaljerat vad han redan har sagt. Det är en välordnad text. I verserna 5-7 ger han tre exempel på falska bröder som redan har fått Guds dom. I verserna 8-10 ger han tre karaktärsdrag hos dessa falska bröder och sedan i vers 11-13 säger han ”ve dem” och ger inte mindre än nio illustrationer som alla säger något om vilken skada de orsakar i församlingen.

Idag ska vi titta på verserna 5-10. Jag läser texten.

Judasbrevet 5-10 (SFB-15)

«Även om ni redan känner till allt, vill jag påminna er om hur Herren först frälste sitt folk ur Egypten och sedan dödade dem som inte trodde. «Och de änglar som inte höll fast vid sin höga ställning utan övergav sin rätta hemvist, dem håller han i förvar i mörker med eviga bojor till den stora dagens dom. »Så är det också med Sodom och Gomorra och städerna däromkring, som på samma sätt kastade sig ut i sexuell omoral och följde onaturliga begär. De står som ett varnande exempel och får sitt straff i evig eld.

«Ändå skändar dessa drömmare på samma sätt sin kropp. De föraktar Herren och hånar höga makter. »Men när ärkeängeln Mikael tvistade med djävulen om Moses kropp, vågade han inte uttala någon hånfull dom över honom utan sade: "Må Herren straffa dig." «Dessa däremot hånar vad de inte känner till, och vad de likt oförnuftiga djur förstår av naturen, det fördärvar de sig själva med.

Jag lägger upp predikan i tre punkter. Först (1) ska vi titta på verserna 5-10 som alltså först i vers 5-7 ger tre varnande exempel ur Gamla testamentet och därefter (2) de tre karaktärsdragen som han ger i vers 8 och 10, och därefter (3) ska vi titta kort på kontrasten hos ärkeängeln Mikael.

I. TRE VARNANDE EXEMPEL

Vi börjar i vers 5-7. Här är lärdomen att Gud kommer att döma dessa ogudaktiga personer, oavsett hur andliga de själva anser att de är.

Han börjar med att säga att han vill påminna dem om vad de redan vet. Han betonar alltså att han inte kommer med någon ny lära som församlingen inte redan har hört från någon av apostlarna. Han kommer med något som de redan vet, vilket förstås står i kontrast till de falska bröderna som hela tiden säger att de har upptäckt något nytt, något som ingen annan tidigare visste om. De falska lärarna betonar det nya medan Judas betonar att han kommer med något gammalt.

Det här säger något om både hur bibelundervisning och predikan fungerar i församlingen, men också om vårt allmänna förhållningssätt till vår tro. Församlingens bibelundervisning och predikan syftar oftast inte till att lära dig något nytt, utan att påminna Guds folk om vad de redan vet. Att underbygga och stärka den tro som vi fått ta emot. Och vi som kristna individer närmar oss tron inte som om vi är ett blankt blad och ska försöka formulera hur vi själva tror, utan vi tar emot den tro som en gång för alla överlämnats till de heliga och som har bevarats och artikulerats i den sanna kyrkan genom två tusen år.

Judas vill varna oss för dem som ändrar i innehållet i den gamla tron. Han ger tre exempel ur Gamla testamentet för att övertyga oss in att Gud kommer att döma dem, oundvikligt och obehagligt.

1. Folkets otro i öknen

Han börjar med att nämna Israels folk under deras vandring i öknen. Han påminner dem om Gud räddade sitt folk, men sedan dödade han dem som inte trodde. Vad var deras synd? Det var otro.

Hör vad Gud säger till folket i Fjärde Mosebok 14,

4 Moseboken 14:22-23 (SFB-15)

²²Av alla de män som har sett min härlighet och sett de tecken jag har gjort i Egypten och i öknen, och som nu tio gånger har frestat mig och inte lyssnat till min röst, ²³av dem ska ingen få se det land som jag med ed har lovat deras fäder. Ingen av dem som har föraktat mig ska få se det.

Det verkar som att de trodde på något ytligt sätt i början. De lyssnade på Guds ord när de skulle stryka lammets blod på sina dörrkarmar i Egypten. De gick med tillsammans med folket när Gud öppnade en väg rakt genom havet. Men därefter har de gång på gång klagat och inte lyssnat. Den sista gången var när spejarna kom tillbaka från landet och berättade att folket som bodde där var som jättar. De trodde inte på vad Gud sade om sig själv. De kunde inte förtrösta på att Guds ord skulle leda dem rätt.

Det var personer som utåt sett identifierade sig med Guds folk, som utan tvekan hade en viss kunskap om Gud och påstod sig tro på honom. Men de kunde inte lita på honom. Istället klagade de och skapade splittring bland folket. Därför dödade Gud dem.

2. Änglarnas högmod och arrogans

Det andra exemplet är de fallna änglarna. Judas säger att de ”inte höll fast vid sin höga ställning utan övergav sin rätta hemvist.” De sökte alltså en position som Gud inte hade gett dem. De hade fått en hög ställning, men de var inte nöjda med det. De kunde inte underordna sig Guds ordning. Hellre ville de strida för att få sin egen vilja igenom och bli upphöjda på sitt eget sätt. Därför, säger Judas, håller Gud dem i förvar i mörker med eviga bojor till den stora dagens dom. Vad var deras synd? Högmod och arrogans.

3. Sodom och Gomorras omoral

Sedan kommer Judas till det tredje exemplet. Det är en berättelse som satt djupa spår i det judiska medvetandet. Sodom och Gomorra nämns inte bara i Första Moseboken, utan också i Femte Moseboken, i Amos, Jesaja, Jeremia, Sefanja, Klagovisorna och Hesekiel. Sedan kommer den tillbaka till Matteusevangeliet, i Lukasevangeliet, i Romarbrevet, i Petrusbrevet och i Uppenbarelseboken.

Förra veckan talade vi om hur de falska bröderna syntes helt ohämmade; helt ointresserade av att lägga band på sina begär. Det är precis vad vi ser i berättelsen om Sodom och Gomorra, och det tar sig i uttryck av sexuell omoral. De var fyllda av onaturliga begär och de skändes inte ens över det utan var helt uppslukade av att få sina begär tillfredsställda.

Judas säger att de, precis som de andra två exemplen får sitt straff i evig eld.

Så vi har tre exempel från Gamla testamentet, och Judas poäng är att belysa något hos de falska bröderna som nästlat sig in i församlingen. ”Det är så här de är”, säger han. Deras liv präglas av otro, av högmod och arrogans och av ovilja och oförmåga att lägga band på sig.

II. TRE ATTITYDER

Det leder oss in i nästa punkt och vers 8. Han säger att det är på samma sätt med de falska bröderna i församlingen. Han kallar dem för drömmare. Det är ett intressant grekiskt ord han använder, för det är inte det vanliga ordet för dröm. Det används bara en enda gång till i Nya testamentet och det är när Petrus i sin pingstpredikan citerar profeten Joel som säger att det ska ske i de sista dagarna att de unga ska ha syner och de gamla ha drömmar. Det verkar alltså som att dessa falska bröder inte tycker att man behöver bry sig så mycket om det gamla

som apostlarna talade om utan de hade nya källor till gudomlig uppenbarelse. De hade drömmar som gav dem nya sanningar.

Idag talar vi inte så mycket om drömmar, men det är väldigt populärt att låta vårt känsloliv bestämma vad som är Guds ord eller inte. Man tänker att om det inte *känns* rätt, då kan det inte vara rätt. I den meningen är jag rädd att vi lever med väldigt många fler drömmare i vår tid än Judas gjorde under sin tid.

Sedan går han vidare och säger att de ”skändar sin kropp [...] föraktar Herren och hånar höga makter.” Här har vi de tre attityder som vi redan har sett exempel på i verserna 5-7. Vi tar dem i tur och ordning igen.

Hänger sig åt sina begär

Det första han säger är att de skändar sin kropp, eller bokstavligen talat att de skändar sitt kött. Här handlar det alltså om omoral och det knyter an till berättelsen om Sodom och Gomorra. Det betyder att det främst handlar om sexuell omoral, men jag tror inte att ska begränsa det till det. Det handlar om att inte bara ge efter för sina begär utan hänge sig åt dem. Paulus säger i Galaterbrevet 5 att köttets gärningar är ”sexuell omoral, orenhet, orgier, avgudadyrkan, ockultism, fientlighet, gräl, avund, vredesutbrott, själviskhet, splittringar, irrläror, illvilja, fylleri, vilda fester och annat sådant”, och så säger han att de som lever så inte ska äva Guds rike. De har inte den helige Ande som helgar dem och ger dem kraft att döda synden. Den som inte har Anden varken kan eller vill underordna sig Guds lag (Rom 8:7).

Judas poäng är att dessa bröders undervisning leder till omoral, både i deras liv och hos de som lyssnar till dem.

Föraktar auktoritet

Den andra attityden som Judas räknar upp är att de föraktar Herren, eller mer ordagrant att de föraktar herravälde, det vill säga auktoritet. Här anspelar han på de höga änglarnas högmod och arrogans. De hade en hög plats men kunde inte tåla att underordna sig Guds ordning. De föraktade Guds auktoritet, och på samma sätt föraktar de falska bröderna auktoritet. De skapar splittring i församlingen och de talar om Jesus och om Guds nåd på ett sätt som inte alls stämmer med den tro som församlingen fått överlämnad. De hänvisar till nya auktoriteter, nämligen sig själva och sina egna drömmar och sina egna tankar och de har sin egen vinkel på allting som låter dem leva ett liv utan att behöva underordna sig någon.

Vanvördigt och gränslöst tal

Den tredje attityden som Judas talar om är att de ”hånar höga makter”. Det är två grekiska ord, βλασφημέω som ger oss det svenska ordet blasfemi, och δόξα, som betyder härlighet eller ära. Βλασφημέω betyder att tala illa om, eller förtala eller förolämpa. När vi läser det tillsammans med δόξα handlar det om att tala vanvördigt om saker som är värdiga. Dessa falska bröder verkar vara gränslösa i sitt tal och, som Paulus säger till Timotheos, ”brännmärkta i sina samveten” (1 Tim 4:2).

Sedan ger Judas en sammanfattning i vers 10,

Judasbrevet 10 (SFB-98)

¹⁰[De] [...] hånar vad de inte känner till, och vad de likt oförnuftiga djur förstår av naturen, det fördärvar de sig själva med.

Deras beteende präglas av okunnighet och förmäthenhet. De tror sig veta saker som de inte vet något om och de talar självsäkert och självklart. Istället för att underordna sig apostlarnas lära går de på sin egen instinkt efter sina egna begär. Det spelar ingen roll hur intelligenta de är eller hur fin utbildning de har eller vilka andliga upplevelser de säger sig ha haft. Precis som den övriga mänskligheten, som Paulus säger, påstod de att de var visa, men de är dårar.

III. KONTRASTEN TILL MIKAEL

Låt oss istället se på kontrasten som Judas sätter upp till ärkeängeln Mikael. Han säger att när Mikael tvistade med djävulen om Mose kropp så vågade han inte uttala någon hånfull dom utan sa ”må Herren straffa dig”.

Vi såg redan lite av den här typen av ödmjukhet i inledningen av Judas brev där Judas kunde ha gjort stora anspråk eftersom han var Jesu egen bror, men istället kallar han sig Jesu Kristi slav. Här har vi ärkeängeln Mikael som visade sig vara långt bättre än änglarna som föll och som kunde ha talat med stor kraft och auktoritet. Men han höll tillbaka alla hånfulla ord. Han underordnar sig villigt Gud och sätter sitt hopp till att Gud är den han säger att han är.

AVSLUTNING

Det är min bön för vår församling, att vi ska få ge uttryck för samma tro och samma ödmjukhet och samma helighet. Låt oss dra lärdom av vad Judas säger om de falska bröderna och deras otro, högmod och omoral, och låt oss känna hans maning till kamp. Men det är inte mycket värt om inte den helige Ande gör sitt förnyande verk i vårt eget liv. Och hur gör Anden det? Genom att visa oss vår egen synd och vårt behov av en frälsare och genom att framställa Kristus för oss som den han är. Så låt oss dra lärdom av texten, men låt den också föra oss till Kristus som vårt enda hopp. Han är vårt enda hopp. Vänner – den här texten får inte göra oss till fariséer, utan den måste för oss i förkrosselse och tacksamhet till Kristus. Utan honom är vi ingenting. Men förenade med honom har allt som är hans.